

Voetstappen van Geloof

Oude Testament 1

God roept ons

Door Bernice Claire Jordan

Voetstappen van Geloof is onderwijsmateriaal dat te gebruiken is voor onderwijs aan kinderen - in de leeftijd van circa 6 tot 12 jaar - op Bijbelclubs, zondagsscholen en basisscholen.

Voetstappen van Geloof

Footsteps of Faith

Oorspronkelijke titel Oude Testament 1:
God calls us

By
Bernice Claire Jordan

Copyright © 1960, 1988 renewed, 1998 revised.
BCM International, Inc. All rights reserved.

No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means — including electronic, mechanical, photocopy and recording — or by any information storage or retrieval system, without the written permission of the publisher.

Translated by permission.

Vertaling uit het Engels:
Joeky Janusch

ISBN: 978-90-73743-44-1
NUR: 224

Copyright © 2012 St. De Herikon.

Uitgever: St. De Hoop Publishing, Dordrecht.

Deze uitgave is mogelijk gemaakt door een samenwerking tussen
St. De Herikon, St. Het Zoeklicht en St. De Hoop Publishing.

Layout lesboek en Hulpmiddelen dvd: St. De Herikon, Putten.
Samenstelling Hulpmiddelen dvd: MELEXON Technologies, Brummen.
Druk: De Hoop Grafisch Centrum, Dordrecht.

Bijbelcitaten in het lesboek zijn ontleend aan:
NBG-vertaling 1951, © 1951, 1995 Nederlands Bijbelgenootschap, Haarlem

Bijbelcitaten op de Hulpmiddelen dvd zijn ontleend aan:
NBG-vertaling 1951, © 1951, 1995 Nederlands Bijbelgenootschap, Haarlem
NBV-vertaling, © 2004, 2007, Nederlands Bijbelgenootschap, Haarlem
HSV-vertaling, © 2010 Stichting HSV

Alle rechten voorbehouden.

www.voetstappenvangeloof.nl

We leven in een tijd waarin kennis van de Bijbel schrikbarend snel afneemt. Onderzoeken laten zien dat steeds meer gelovigen steeds minder van de Bijbel weten. Die tendens moet doorbroken worden, want alleen Zijn Woord is een lamp voor onze voet en een licht op ons pad. Wanneer dat licht niet meer voldoende schijnt, lopen we gevaar. Wat ons betreft is er geen betere doelgroep om kennis van de Bijbel over te brengen dan kinderen. Op De Herikon zetten we ons daar vol overtuiging voor in. Vanuit onze jarenlange ervaring met kinderwerk kunnen we beamen dat investeren in Bijbels onderwijs aan kinderen door God gezegend wordt. Wat een kind leert, daar heeft het de rest van zijn leven profijt van.

Het materiaal dat u nu in handen hebt is een geweldig hulpmiddel om kinderen die broodnodige kennis mee te geven die bepalend kan zijn voor de rest van hun leven. *Voetstappen van Geloof* is uniek omdat het grote nadruk op inhoud en kennisoverdracht combineert met ondersteunende hulpmiddelen voor zowel het kind als de leerkracht en zo op een laagdrempelige manier kinderen bepaalt bij de Bijbel.

Voetstappen van Geloof is beproefd materiaal dat rond 1955 geschreven is door Bernice Claire Jordan, een ervaren kinderwerkster. Het materiaal is in de loop der jaren een aantal malen herzien, maar de oorspronkelijke lijn en doelstelling zijn ongewijzigd. Een van de meest waardevolle kenmerken van deze serie is dat het de verhalen uit de Bijbel op een chronologische manier vertelt en daarbij in het bijzonder let op Gods heilsplan in Jezus Christus. Kinderen horen het verhaal van God niet als losse knikkers in een zak, maar als een ketting waar het één met het ander verbonden is. *Voetstappen van Geloof* is in meer dan 15 talen vertaald en wordt in alle werelddelen gebruikt om kinderen te vertellen van Gods liefde en waarheid en om hen te helpen daarop te reageren in voetstappen van geloof en gehoorzaamheid.

Het materiaal is handzaam in het gebruik. Het lesboek en de Hulpmiddelen dvd - met o.a. PowerPoint-presentaties en ideeën - zijn zo vormgegeven en ingericht dat u zich eenvoudig en effectief kunt voorbereiden op uw les. De hoeveelheid beschikbaar materiaal vraagt wel om investering van uw tijd. Het veronderstelt dan ook dat u het onderwijs aan kinderen serieus neemt. Een goede en degelijke voorbereiding zal zijn vruchten zeker afwerpen.

De Bijbel laat ons zien dat we de verantwoordelijkheid en het voorrecht hebben om de volgende generaties te vertellen van de grote daden van God. We zijn blij dat we in stichting De Hoop Publishing en stichting Het Zoeklicht partners gevonden hebben die dat verlangen delen en met ons participeren in dit project. We hopen dat u met plezier *Voetstappen van Geloof* zult gebruiken en dat het vele kinderen thuis, op school en in de gemeente terug zal brengen naar de Bijbel en de God van de Bijbel, totdat Jezus terugkomt.

Een woord van dank gaat uit naar de partners en de vele vrijwilligers voor hun tomeloze inzet. Vele uren zijn er ingestoken waardoor u nu in het bezit bent van dit prachtige materiaal.

In Christus verbonden,

Mark Brussel
Dir. De Herikon

Cursusoverzicht	VI
Introductie	
Inleiding	VII
Uitleg thema	IX
Beknopt overzicht lesmateriaal	X
Handleiding voor de leerkracht	XII
Verklarende woordenlijst	XVIII
Les 1 God heeft de wereld geschapen	1
Les 2 God heeft de mens geschapen	11
Les 3 Adam en Eva waren God ongehoorzaam	21
Les 4 Kaïn en Abel brachten offers	33
Les 5 Henoch wandelde met God	43
Les 6 De zondvloed	55
Les 7 God bracht verwarring in de taal	65
Les 8 God riep Abraham	77
Les 9 Abraham en Lot moesten kiezen	87
Les 10 Abraham leerde God vertrouwen	
A - De geboorte van Ismaël en van Isaak	99
B - God stelde Abraham op de proef	107
Les 11 Isaak en Jakob leerden Gods wegen	
A - De geboorte van Jakob en Esau	115
B - Jakob en Esau oogstten wat zij gezaaid hadden	125
Les 12 Jakob leerde God kennen	
A - Jakob leerde God vertrouwen	135
B - Jakobs nieuwe naam	145
Les 13 Jozef - een gehoorzame zoon	153
Les 14 Van de gevangenis naar het paleis	
A - Jozef moest ten onrechte lijden	165
B - Jozef kreeg een positie in het paleis	175
Les 15 Jozef heeft zijn broers vergeven	183
Bijlagen	195
Informatie over De Herikon	203

Nr.	Titel	Thema	Bijbelgedeelte	Tekst
		<i>God roept ons -</i>		
1	God heeft de wereld geschapen	door Zijn werken	Gen. 1:1-25	Op. 4:11
2	God heeft de mens geschapen	door Zijn liefde	Gen. 1:26 - 2:25	Gen. 2:7
3	Adam en Eva waren God ongehoorzaam	door Zijn genade	Gen. 2:16-17; 3:1-24	Rom. 5:19
4	Kaïn en Abel brachten offers	door het offer van de Here Jezus	Gen. 4:1-16	Rom. 5:8
5	Henoch wandelde met God	door Zijn Woord	Gen. 4:16-26; 5:1-27	Rom. 10:17
6	De zondvloed	tot veiligheid in Jezus	Gen. 6:1 - 9:19	Joh. 10:9a
7	God bracht verwarring in de taal	om Hem te gehoorzamen	Gen. 9:1-19; 11:1-9	Hand. 5:29b
8	God riep Abraham	om Hem te dienen	Gen. 11:10 - 12:9	Gen. 12:2
9	Abraham en Lot moesten kiezen	om juiste keuzes te maken	Gen. 13; 17:1-8; 18 - 19	Joz. 24:15b
10A	De geboorte van Ismaël en van Isaak	om Hem te vertrouwen	Gen. 15:1 - 17:19; 21:1-21	Spr. 3:5
10B	God stelde Abraham op de proef	om Hem te vertrouwen	Gen. 22:1-14	Spr. 3:5
11A	De geboorte van Jakob en Esau	om Zijn wegen te leren	Gen. 23:1 - 25:28	Gal. 6:7
11B	Jakob en Esau oogstten wat zij gezaaid hadden	om Zijn wegen te leren	Gen. 25 - 27	Gal. 6:7
12A	Jakob leerde God vertrouwen	om ons aan Jezus gelijk te maken	Gen. 28 - 30	Fil. 1:6b
12B	Jakobs nieuwe naam	om ons aan Jezus gelijk te maken	Gen. 31:1 - 33:16	Fil. 1:6b
13	Jozef - een gehoorzame zoon	om Zijn wil te doen	Gen. 35; 37	Ps. 40:9
14A	Jozef moest ten onrechte lijden	om voor Hem te lijden	Gen. 39:19 - 40:23	Ps. 46:2
14B	Jozef kreeg een positie in het paleis	om voor Hem te lijden	Gen. 41	Ps. 46:2
15	Jozef heeft zijn broers vergeven	om anderen te vergeven	Gen. 41:46 - 50:26	Ef. 4:32

Voetstappen van Geloof is een achtdeelig leerplan voor Bijbelonderwijs. In dit leerplan wordt de Bijbel veelal in chronologische volgorde behandeld. Het algemene doel is kinderen te helpen reageren op de liefde van God in Christus en hun te leren wandelen in de voetstappen van geloof en gehoorzaamheid.

Elk deel is een afgerond geheel en is gecentreerd rond een thema dat in elke les terug te vinden is en zo een consequent leerproces vormt, mede door voortdurende herhaling en toepassing.

De cursus is niet verdeeld in niveaugroepen en is ongedateerd, geschreven voor onderwijs aan kinderen tussen 6 en 12 jaar, maar kan worden aangepast aan andere leeftijdsgroepen en vele onderwijssituaties. Het wordt wereldwijd gebruikt in Bijbelclubs, kindernevendiensten, vakantiebijbelscholen en zondagsschoolklassen, alsook op christelijke scholen.

Voetstappen van Geloof...

- laat zien hoe God aan het werk is in deze wereld. Het Oude Testament verwijst naar de komst van Christus. Het toont de zondeval van de mens. Het laat ook Gods belofte van een Verlosser zien en Zijn plan om dit te voltooien. Het Nieuwe Testament beschrijft de feitelijke vervulling van Gods plan in de geboorte van Christus, Zijn leven, dood en opstanding, het ontstaan van de Gemeente, het begin van zending over de hele wereld en de nog te vervullen belofte van Christus' wederkomst!
- onderwijst de Bijbelse leer en geschiedenis, evenals de beginselen van een christelijke levenshouding.
- benadrukt het uit het hoofd leren van Bijbelteksten en voorziet in een Bijbelstudiehulp die gericht is op de lessen. De Bijbelstudiehulp (zie Hulpmiddelen dvd) kan ook worden gebruikt als werkblad voor stille tijd.
- is zowel gericht op evangelisatie als op opbouw van persoonlijk geloof, om duidelijk het plan van verlossing voor te leggen en een christelijke levensstijl in de praktijk van alledag te benadrukken.

De lessen...

- benadrukken specifieke Bijbelse waarheden.
- geven een praktische, praktijkgerichte toepassing van deze waarheden voor zowel christelijke als niet-christelijke kinderen.
- hebben als specifiek doel de leerkracht te helpen bij het aanreiken van Bijbelse waarheden en de kinderen aan te moedigen om deze in hun dagelijks leven toe te passen.

Een uniek herhalingsstelsel...

- is in elk cursusdeel ingebouwd en maakt het hoofdthema van die cursus en de aanvullende lesthema's zichtbaar.
- maakt dat de lessen logisch met elkaar en met het centrale thema van de cursus verbonden zijn.

- voorziet in een kader, zodat de kinderen zich de Bijbelse waarheid blijven herinneren en die ook kunnen toepassen in hun dagelijks leven.
- stelt de leerkracht in staat de vorige lessen en de uit het hoofd geleerde Bijbelteksten vlot, regelmatig en op een interessante wijze te herhalen en er dieper op in te gaan.
- stimuleert de kinderen om *te zien, te horen, te verwoorden* en *te doen* en betreft hen zo bij het leerproces.

Het leren wordt versterkt door visuele hulpmiddelen

(Zie ook: Verklarende woordenlijst vanaf pagina XVIII.)

- Voor elke les van dit materiaal is een *PowerPoint-presentatie* (zie pagina XX) beschikbaar. In de les zelf is ook een link naar de uit het hoofd te leren Bijbeltekst.
- Als u tijdens het lesgeven geen mogelijkheid hebt de PowerPoint te gebruiken, dan kunt u ervoor kiezen de *figuren* van die les uit te *printen* (zie pagina XX, Schetsen) en eventueel te lamineren. U kunt dit ook toepassen ter afwisseling. Bij 'benodigd materiaal' staat welke figuren voor die les gebruikt worden. Per onderdeel van de Bijbelles (zie de onderdelen van 'Bijbelles uitgewerkt' in het 'Beknopt overzicht lesmateriaal' op pagina XI) staan - nogmaals - de nummers van de figuren die u in dat gedeelte nodig hebt. De schetsen die erbij staan geven de positie aan waar ze ten opzichte van elkaar op het bord geplaatst kunnen worden.
- De *Bijbelteksten* (zie pagina XVIII) in de cursus verschaffen (kleurrijke) visuele hulpmiddelen voor elke uit het hoofd te leren Bijbeltekst. Let wel, er zijn hiervan twee variaties: een PowerPoint-presentatie (in kleur) en een printversie (in zwart-wit).
- De Bijbeltekst om uit het hoofd te leren is ook beschikbaar in de vorm van *Oefenteksten* (zie pagina XIX) voor de kinderen om thuis te oefenen. Dit, in combinatie met het *Themaboekje* (zie pagina XX), is een geschikte manier voor de kinderen om alle teksten te verzamelen.
- De *Bijbelstudiehulp* (zie pagina XVIII) biedt aantrekkelijke en interessante Bijbelse vragen en activiteiten om de dagelijkse studie van Gods Woord te stimuleren.
- Ook het *Ideeënmenu* (zie pagina XIX) geeft vele mogelijkheden voor de leerkracht om de kinderen te helpen zich de diverse Bijbelse waarheden eigen te maken.

Alle voorgestelde *opties, methoden en visuele hulpmiddelen* geven de leerkracht een rijke variatie aan ideeën om kinderen op zeer verschillende manieren te onderwijzen.

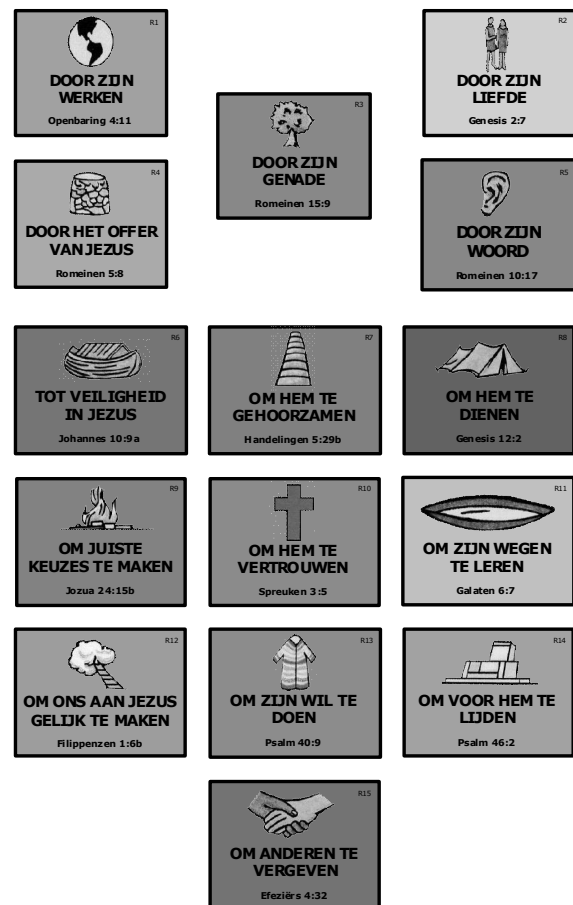
God roept ons, deel 1 - Oude Testament - van de serie *Voetstappen van Geloof*, omvat het Bijbelboek Genesis. Dit deel is erop gericht de kinderen te helpen het Bijbelverhaal over de schepping te leren kennen en te geloven. Het vertelt over de zondeval, over Gods omgaan met de zonde van de mens en hoe God werkt met en zorgt voor degenen die aan Zijn oproep gehoor geven.

De cursus beantwoordt twee basisvragen: 'Hoe roept God ons?' en 'Waarom roept God ons?'. De lessen illustreren de waarheid van het lesthema door middel van de Bijbelse inhoud. De cursus geeft duidelijk het verlossingsplan weer en benadrukt het praktische onderricht, waardoor kinderen leren hoe ze op die waarheid moeten reageren in hun dagelijks leven.

Het herhalingssysteem wordt uitgebeeld door middel van een *Herhalingskaart* en -symbolen (zie pagina XIX) waarop het lesthema en de bijbehorende verwijzing van de uit het hoofd te leren Bijbeltekst zijn afgedrukt. Door deze te gebruiken kan de leerkracht de individuele lessen zichtbaar coördineren met het algemene thema 'God roept ons'. En zo kan hij/zij de kinderen betrekken bij een prettige herhaling van de Bijbelse feiten en waarheden, alsook bij de uit het hoofd te leren Bijbelteksten.

Herhalingskaart

Herhalingssymbolen

VOORDAT U BEGINT...

DOEL

BIJBELGEDEELTE

BIJBELTEKST OM UIT HET HOOFD TE LEREN

BENODIGD MATERIAAL

Informatie voor de leerkracht

HERHALINGSKAART

BIJBELTEKST OM UIT HET HOOFD TE LEREN

Introductie op het thema en de Bijbelles
(Inclusief herhalingsles.)

OVERZICHT BIJBELLES

Titel les

- **Inleiding**
- **Bijbelse inhoud**
  1. ...
  2. ...
  3. ...
- **Conclusie**

Samenvatting

Toepassing

Reactie-activiteit

Beknopt overzicht van de Bijbelles

BIJBELLES

■ Inleiding

...

■ Bijbelse inhoud

1. ...

2. ...

3. ...

■ Conclusie

Samenvatting

Toepassing

Reactie-activiteit

**Bijbelles
uitgewerkt**

Om mee te geven

**Om mee te
geven naar huis**

Optie

Info in de grijze balk (meer uitleg op pagina XIX).

Opmerking

Opmerking

Info in de grijze balk (meer uitleg op pagina XX).

Openbaring 4:11

Gij, onze Here en God,

zijt waardig te ontvangen de heerlijkheid, de eer en de macht;

want Gij hebt alles geschapen,

en om Uw wil was het

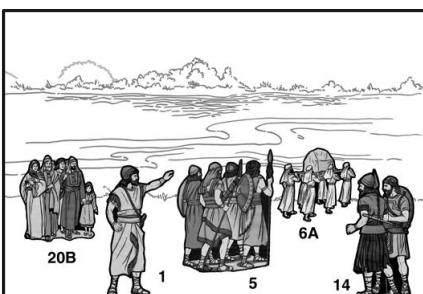

en werd het geschapen.

De Bijbeltekst is visueel gemaakt om uit het hoofd leren te stimuleren en te vereenvoudigen.

Bijbeltekst om uit het hoofd te leren

Zie Hulpmiddelen dvd: PowerPoint of Bijbelteksten (printversie).

Schets 4 Algemeen buiten rivier/rivierbedding

De 'titel' naast het schetsnummer verwijst naar de achtergrond (een eventuele extra 'titel' verwijst naar een 'opzetsuk').

De nummers in de schets verwijzen naar de nummers van de figuren.

Schetsen

Als hulp bij gebruik van geprinte figuren, zie Hulpmiddelen dvd, Overig, Schetsen.

Begrijp de kinderen

Kinderen van nu zijn anders dan die van vorige generaties. Door op te groeien in een snelle 'alles-direct' samenleving - door toegang tot de wereld van computers en het internet - zijn het veelal intelligente kinderen, die graag leren en goed geïnformeerd willen zijn. Zij...

- ontvangen veel informatie in soundbites (beknopt weergegeven geluidsfragmenten).
- zijn eraan gewend dat problemen binnen 30 tot 60 minuten zendtijd in een televisieprogramma worden opgelost.
- hebben als gevolg daarvan een korte concentratieperiode.
- verwachten grote variatie in alles wat zij zien en horen.
- kunnen ongeduldig worden als ze moeten stilzitten, stil zijn of wachten.

Kinderen leren op vele verschillende manieren:

- sommigen door te *zien* wat ze moeten leren;
- anderen door erover te *praten*;
- weer anderen door te *bewegen* of te *doen* - door hen actief erbij te betrekken of dingen te laten maken;
- sommigen verwerken informatie globaal - door het zien van 'het grote geheel';
- anderen zijn analytische denkers en willen elk detail weten.

Denk hieraan wanneer u de les voorbereidt. Probeer de verscheidenheid aan lesmethoden en opties uit, die in de tekst worden voorgesteld, zelfs als deze u niet aanspreken. Zij zullen u helpen de verschillende methoden en visuele hulpmiddelen te integreren en belangrijke punten in soundbites samen te vatten, die de kinderen steeds opnieuw kunnen zien en horen. U zult spoedig weten welke methode het meest effectief is voor uw kinderen.

Een deel van de kinderen komt uit stabiele gezinnen, waar de ouders hun best doen om hen op de toekomst voor te bereiden. Anderen komen uit gebroken gezinnen of uit gezinnen waar de ouders geen tijd hebben om met hun kinderen bezig te zijn of naar hen te luisteren. De meesten van hen...

- worden te snel en te vaak blootgesteld aan de media.
- worden beïnvloed om materialisme, het verslechteren van morele standaarden en een seculiere wereldvisie als norm te aanvaarden. Als zij het eeuwige Woord van God niet onderwezen krijgen, hoe moeten zij dat dan leren kennen?
- worden in de media geconfronteerd met geweld; sommigen in het gezin of in de buurt.
- voelen een diepe behoefte aan iemand die van hen houdt, die om hen geeft en die hun hoop geeft.

Wat een voorrecht - en wat een grote verantwoordelijkheid - om kinderen het prachtige nieuws te brengen dat God van hen houdt, dat Hij verlossing geeft en dat Hij een plan voor hun leven heeft! Er is hoop in Hem!

Want God verandert nooit! Zijn waarheid is tijdloos! De ervaringen van Adam en Eva, Kaïn en Abel, Noach, Abraham en Lot, Jakob, Esau en Jozef zijn niet veel anders dan de ervaringen van de hedendaagse mens. Gods eeuwige Woord is te allen tijde een levensgids, die ons leert hoe

wij in ons leven God kunnen behagen. Hem kennen en in voetstappen van geloof en gehoorzaamheid wandelen, geeft veiligheid en stabiliteit in een onzekere wereld.

Omdat wij God en Zijn Woord kennen, kunnen wij Gods liefde voor de kinderen tonen. Wij kunnen hen leiden naar de veilige plaats in Hem, te midden van hun onveilige wereld. Neem daarom de tijd om de kinderen te leren kennen, en te begrijpen wat ieder kind nodig heeft.

Bereid uzelf voor om Gods kanaal te zijn

Als leerkracht bent u de levende schakel tussen Gods waarheid en de kinderen in uw groep. U bent het kanaal van Christus' liefde naar hen toe. U leert hun Gods Woord, zodat zij Zijn waarheid zullen begrijpen en Christus als Verlosser kunnen aannemen, om vervolgens Hem te volgen in liefdevolle gehoorzaamheid. U bent een voorbeeld voor hen hoe zij Gods waarheid in het dagelijks leven in praktijk kunnen brengen. U bent hun gids om hun die waarheid te doen ontdekken.

- Onderwerp uzelf aan God, zodat u een leerkracht zult zijn die zijn/haar kracht ontleent aan de Heilige Geest.
- Vertrouw erop dat God persoonlijk tot u spreekt, telkens wanneer u de les bestudeert, en dat Hij u leidt bij het voorbereiden van de les.
- Besef dat u een werktuig in Gods hand bent. Wanneer u zich afhankelijk van Hem opstelt, zal Hij door u heen in het hart van de kinderen werken, om hen tot Zich te trekken.
- Geniet van uw groep! Wees enthousiast, doe mee met de activiteiten. Dan zien de kinderen dat u niet alleen een leerkracht bent, maar ook een vriend.
- Moedig de kinderen aan hun Bijbel mee te brengen en maak een plan, zodat ze die elke week kunnen gebruiken. Leer hun hoe ze teksten in de Bijbel kunnen vinden. Laat hen vaak meelesen wanneer u de les geeft. Als u de kinderen leert om Gods Woord lief te hebben en te respecteren, hun laat zien hoe ze de Bijbel op een juiste manier moeten gebruiken en hen inspireert Gods Woord te gehoorzamen, dan geeft u hun een onschatbaar geschenk, dat hun leven lang met hen meegaat.
- HERHAAL, HERHAAL, HERHAAL! Uit onderzoek blijkt dat mensen nieuwe informatie tot 75 keer moeten horen, voordat ze het onthouden.
- Vermijd het gebruik van te veel vragen die enkel met ja of nee beantwoord kunnen worden.
- Gebruik de open vragen die in de les voorgesteld worden, of andere vragen die u zelf bedenkt, om de kinderen te betrekken bij het leerproces en kijk wat ze wel of niet hebben geleerd. U hebt dan de gelegenheid om onjuiste opvattingen te corrigeren en zij zullen meer leren omdat ze meedenken en meedoen.
- Vermijd kinderen een beurt te geven die het moeilijk vinden of te verlegen zijn om in de groep voor te lezen of vragen te beantwoorden. Bedenk andere manieren om hen erbij te betrekken, totdat zij zich voldoende op hun gemak voelen om mee te doen.

Denk eraan dat het resultaat van uw onderwijs in de groep vaak afhankelijk is van de relatie die u buiten de groep met de kinderen hebt opgebouwd.

- Zoek manieren om – vóór en ná de les – tijd met de kinderen door te brengen, bijvoorbeeld door enkele school- of buurtactiviteiten bij te wonen of door sommigen thuis op te zoeken.
- Zorg dat u hun namen kent en laat zien dat u belangstelling voor hen hebt.

- Luister wanneer zij over hun familie, vrienden en hun problemen praten. Door te luisteren toont u het kind, dat u om hem of haar geeft en kunt u de Bijbel doelmatig toepassen.
- Let op de sterke punten van de kinderen en bevestig hen regelmatig daarin.
- Geef ze een complimentje, wanneer u ziet dat ze het geleerde in praktijk brengen.
- Probeer de geestelijke groei van elk kind te onderkennen en help hem of haar steeds meer te groeien in Christus.
- Wees niet bang om openhartig te zijn, wanneer u actuele onderwerpen behandelt. De kinderen worden vaker blootgesteld aan slechte levenservaringen en levensstijlen dan wenselijk is. Zij moeten weten wat God zegt en hoe zij voor Hem moeten leven in hun eigen levenssituatie. Vraag God u te leiden en gevoelig te maken voor hun behoeften en Zijn leiding.
- Bid voor hen.
- Maak van de korte tijd die u met de kinderen doorbrengt een fijne tijd, een veilige plaats, een toevluchtsoord.

Bereid uw les voor

Bid dat God tot u zal spreken door het Bijbelgedeelte en u vervolgens zal leiden, wanneer u de les voorbereidt.

- Bestudeer het Bijbelgedeelte uitgebreid. Maak aantekeningen van punten die u belangrijk lijken. Zoek naar antwoorden op zes belangrijke vragen: *Over wie ging het? Wat gebeurde er? Waar waren zij? Wanneer gebeurde het? Waarom gebeurde het? of Waarom zei hij dat? Hoe gebeurde het?*
- Lees de les in het boek, denk erover na en houd daarbij de kinderen uit uw groep in gedachten. Elk deel van de les heeft een specifiek doel:
De **doelstelling** geeft aan wat u – met Gods hulp – wilt bereiken terwijl u de les geeft. De **inleiding** is een manier om meteen de aandacht van de kinderen te 'vangen' en hun denken in de goede richting te leiden als voorbereiding op het Bijbelverhaal. De **Bijbelse inhoud** is het Bijbelverhaal en de Bijbelse waarheid die het illustreert en versterkt. De **conclusie** is een plan voor de afronding van de les, door de kinderen te laten zien hoe zij de Bijbelse waarheid kunnen toepassen in hun dagelijks leven en een manier aan te reiken hoe zij in het dagelijks leven erop kunnen reageren.

Het gebruik van een lesplan houdt u op het juiste spoor. Het helpt u om uw tijd efficiënt te gebruiken en het doel te bereiken dat God voor de les in uw hart heeft gelegd. Volg het lesplan in het handboek of gebruik het als voorbeeld voor uw eigen verhaal.

- Maak eenvoudige samenvattingen als leidraad voor uw les. Leg ze in uw Bijbel, zodat de kinderen kunnen zien dat u vanuit uw Bijbel lesgeeft en niet vanuit het lesboek.
- Zorg ervoor dat u tijdig in de lesruimte aanwezig bent. Maak de lesruimte gereed, zet uw spullen klaar en bid met uw medewerker(s) voordat de kinderen komen. Verwelkom de jongens en meisjes hartelijk en luister naar hun verhalen wanneer zij binnenkomen.
- Zet de stoelen zodanig dat elk kind het bord kan zien. Probeer afleiding te vermijden, laat ze bijvoorbeeld niet in de felle zon kijken of naar een deur waar tijdens de les mensen kunnen in- en uitlopen. Controleer - indien mogelijk - de kamertemperatuur, zodat de kinderen het niet te koud of te warm hebben. Zorg dat er geen rommel ligt. Een nette en opgeruimde lesruimte helpt de kinderen om ook netjes te zijn. Een aantrekkelijke lesruimte draagt bij aan een plezierige les.

Indien u gebruikmaakt van de printversie van de schetsen (zie Hulpmiddelen dvd, Overig), houd dan ook rekening met de volgende punten:

- Zoek de figuren uit die u wilt gebruiken en leg ze klaar in de goede volgorde. Doe ze in een map om ze mee te nemen naar de les.
- Plaats de eventuele achtergronden in de goede volgorde op het bord, met de laatste onderop. Bevestig ze met grote klemmen aan de bovenkant van het bord of leg ze klaar en plaats elke keer een nieuwe achtergrond (afhankelijk van het bord dat u gebruikt).
- Gebruik de schetsen in de les als leidraad voor het plaatsen van de figuren op de achtergronden. Controleer vanaf de zijkant van het bord om te kijken hoe het eruitziet. Verwijder de figuren (in dezelfde volgorde als u ze erop hebt geplaatst, zodat ze meteen weer kunnen worden gebruikt) en oefen ermee om ze op het bord te plaatsen, terwijl u naast het bord staat. Controleer vanaf de voorkant om te zien of ze allemaal recht staan en op de juiste plaats.
- Oefen om het verhaal te vertellen terwijl u de figuren op het bord plaatst, totdat het u goed afgaat, zonder te haperen. In het begin zal dit wat tijd kosten, maar – zoals bij elke vaardigheid – zal het daarna steeds gemakkelijker en sneller gaan.
- Zorg ervoor dat u altijd vanaf de zijkant van het bord werkt, zodat u het uitzicht van de kinderen niet belemmert. Houd oogcontact met de kinderen en ga niet met uw rug naar de groep staan.

Zorg voor rust en orde in uw groep

Een groep waarin orde heerst, eert God. Dat gebeurt onder andere door het scheppen van een sfeer om te leren, door de kinderen een veilig toevluchtsoord te bieden, door het leren aantrekkelijk te maken en door gedrags- en disciplineproblemen te voorkomen.

Een groep waarin orde heerst, moet aan drie voorwaarden voldoen:

1. Een leerkracht die voorbereid is op zijn of haar taak...

- luistert met zijn/haar verstand, hart en geest naar God.
- heeft zowel de les als het programma klaar.
- kent de naam, kenmerken, behoeften en interesses van elk kind.
- bidt voor elk kind.
- heeft een plan om de kinderen een bepaald gedrag aan te leren.
- komt tijdig, om in de lesruimte alles klaar te zetten.

2. Een voorbereide lesruimte...

- vereist dat visuele hulpmiddelen en andere benodigdheden klaarstaan voor gebruik.
- vereist dat stoelen zodanig staan opgesteld, dat iedereen alles goed kan zien en horen.
- heeft een prettige temperatuur en een goede verlichting.
- geeft minimale afleiding (bijvoorbeeld geen rommel, lawaai, activiteiten).

3. Voorbereide kinderen...

- kennen de regels: bijvoorbeeld waar zij hun jas moeten ophangen, waar en wanneer zij hun tekst moeten opzeggen, hoe ze vragen moeten beantwoorden en vragen stellen, hoe ze de lesruimte binnengaan of verlaten of wanneer zij naar de wc mogen gaan.

- zijn zich ervan bewust, dat u van hen verwacht dat ze de regels kennen, dat u goed gedrag waardeert en hun daarvoor complimentjes geeft en dat slecht gedrag consequenties voor hen heeft.

Het uiteindelijke doel is om een omgeving te scheppen waarin God de Heilige Geest door het Woord van God kan werken om verandering in het leven van de kinderen te brengen.

Leid de kinderen tot Christus

Het begeleiden van kinderen - om uiteindelijk Jezus Christus als hun Verlosser aan te nemen - is een prachtig voorrecht, maar ook een enorme verantwoordelijkheid. Wij zijn er diep van overtuigd dat, om op een goede manier met deze verantwoordelijkheid om te gaan, de leerkracht vier dingen moet doen:

- Toon ze de waarheid van de verlossing keer op keer.
- Geef de kinderen gelegenheid om op die waarheid te reageren.
- Spreek onder vier ogen met de kinderen die reageren.
- Geef nazorg aan hen die een geloofsgetuigenis geven.

In de les

- *Onderwijs de waarheid van de verlossing*
"God is heilig. Wij zijn zondaren die straf verdienen. Wij moeten geloven dat de Here Jezus Christus voor ons gestorven is en mogen Hem als Verlosser aannemen."
Gebruik de drie 'verlossing-G's':
  - Ik GEEF TOE, dat ik een zondaar ben: Ik heb verkeerde dingen gedaan, die God afkeurt (Romeinen 3:23).
  - Ik GELOOF dat Jezus Christus God is, dat Hij voor mij aan het kruis gestorven is en weer is opgestaan (Romeinen 5:8).
  - Ik GA ervoor om Christus als Verlosser en Heer aan te nemen (Romeinen 10:9).
- *Nodig de kinderen uit om te reageren*
"Misschien heb jij Christus nog nooit als jouw Verlosser aangenomen en wil je dat vandaag doen. Als dat het geval is, dan wil ik graag na de les met je doorpraten en je laten zien hoe jij dat kunt doen."

Na de les

- *Spreek met degenen die reageerden*
Spreek onder vier ogen met de kinderen, zorg ervoor dat de deur openstaat en dat de andere medewerker in de buurt is. Om erachter te komen of ze begrepen hebben waarom ze kwamen, vraagt u ze:
  - "Heb je een speciale reden waarom je nu bent gekomen?"
  - "Heb je ooit eerder Christus als jouw Verlosser aangenomen?"
- *Herhaal de basisfeiten over Christus*
  - Wie is Jezus? (Zowel God als mens.)
  - Wat deed Jezus? (Hij stierf aan het kruis om de straf voor onze zonden op Zich te nemen en stond weer op om onze levende Verlosser te zijn - 1 Korintiërs 15:3-4.)
  - Waarom hebben wij Jezus nodig? (Je bent een zondaar en verdient straf voor je zonden. Jezus kan je weer in de juiste relatie met God brengen en je eeuwig leven geven.)

- *Herhaal de 'verlossing-G's' die hierboven zijn gegeven*
  - Zeg: "Jezus wil op dit moment jouw Verlosser zijn. Wil je Hem aannemen?"
  - Als ze "ja" zeggen, vraag hun dan hardop te bidden. Laat ze hun eigen woorden gebruiken, maar help hen, indien nodig. ("Ik geef toe dat ik een zondaar ben, ik heb berouw over mijn zonden en wil ervan bevrijd worden. Ik geloof, dat U voor mij bent gestorven en ik neem U aan als mijn levende Verlosser" - Johannes 1:12.)
  - Overtuig u ervan dat de kinderen hun verlossing baseren op Gods Woord, niet op hun gevoel! Leer ze vanuit de Bijbel dat de verlossing door geloof wordt ontvangen, door te geloven wat God zegt (Romeinen 10:9; Johannes 1:12; 1 Johannes 5:11-13).

- *Nazorg*

Geef ze een traktaat/folder, zoals 'Een kind van God' (zie Hulpmiddelen dvd, Overig) als herinnering aan wat zij hebben gedaan. Lees die samen met hen door. Gebruik hem dan voor de daaropvolgende weken als een leidraad voor geestelijke groei.

(Aanwijzingen bij gebruik van 'Een kind van God': Print de folder dubbelzijdig. Snijd de lange kant halverwege door - op ca. 14,8 cm (uw papier is nu A-5 formaat) - en vouw de pagina's dubbel. Let goed op de volgorde vóórdát u het boekje aan elkaar niet.)

Uitleg van woorden die betrekking hebben op dit onderwijsmateriaal.

Hieronder staan (visuele) hulpmiddelen opgesomd die u kunt gebruiken bij het onderwijzen van dit lesmateriaal. De in de lessen genoemde onderwijshulpmiddelen - zoals de 'opties' (herkenbaar aan ▲, met uitleg in de grijze balk), woordstroken en bijlagen - worden hieronder kort beschreven. Bekijk het gedeelte 'Benodigd materiaal' in elke les voor items die voor de les verzameld moeten worden. Kies uit de 'opties' die in de les genoemd worden, die leeractiviteiten die het meest geschikt zijn voor de verschillende leerstijlen in uw groep.

Bijbelstudiehulp – Zie Hulpmiddelen dvd.

De Herikon geeft u toestemming om de Bijbelstudiehulp te vermenigvuldigen. Er zijn diverse mogelijkheden waarbij u de Bijbelstudiehulp kunt gebruiken. Bijvoorbeeld:

- Bespreek de Bijbelstudiehulp van de les die u zojuist behandeld hebt, als onderdeel van de reactie-activiteit.
- Geef na afloop van de les de bijbehorende Bijbelstudiehulp mee naar huis, zodat de kinderen in de daaropvolgende week de gelegenheid hebben verder met het onderwerp bezig te gaan.
- Geef de Bijbelstudiehulp aan de kinderen mee in de week vóórdát u het thema behandelt, zodat de kinderen zich alvast kunnen inleven in het verhaal.
- Maak er een boekwerk van en geef deze aan het eind van het seizoen, wanneer alle lessen behandeld zijn, aan de kinderen mee als herinnering.

Bijbelteksten - Zie Hulpmiddelen dvd (PowerPoint).

In elke les staat een *Bijbeltekst om uit het hoofd te leren*. Als u de beschikking hebt over een laptop en eventueel een beamer, kunt u de Bijbeltekst op speelse wijze aan de kinderen leren. Met één druk op de knop valt er steeds een deel van de tekst weg, of er komt een stukje bij. De Bijbeltekst die u met de kinderen uit het hoofd leert, kunt u 'los' vinden op de Hulpmiddelen dvd (zie PowerPoint, Teksten), maar er is ook een link naar de Bijbelteksten vanuit de PowerPoint-presentatie van de Bijbellessen. De Bijbelteksten zijn beschikbaar in de NBG-, NBV- en HSV-vertaling.

Bijbelteksten (printversie) - Zie Hulpmiddelen dvd.

In elke les staat een *Bijbeltekst om uit het hoofd te leren*. Deze Bijbelteksten zijn als visueel hulpmiddel kant-en-klaar voorhanden, om de kinderen de tekst aan te leren. Vanaf de dvd is toegang tot zowel een pdf-bestand - dat u kunt gebruiken om het visuele hulpmiddel uit te printen - als een PowerPoint-presentatie. Beide versies zijn beschikbaar in de vertalingen: NBG, NBV, HSV.

Bijlagen - De bijlagen staan achterin dit boek én op de Hulpmiddelen dvd (Overig, Bijlagen). Wanneer er in een les verwezen wordt naar een bijlage (meestal bij de reactie-activiteit), gaat dit altijd gepaard met een nummer. (Let erop dat de nummers van de bijlagen niet altijd overeenkomen met de nummers van de lessen!) Kopieer of print de genoemde bijlage(n).

Boekenleggers - Gebruik een kopieermachine om de boekenleggers uit de bijlage (pagina 202) te vermenigvuldigen, indien mogelijk op gekleurd papier. Snijd of knip ze uit voor gebruik. Als u wilt kunt u de boekenleggers ook lamineren / plastificeren; dan gaan ze langer mee! Geef de kinderen de eerste keer dat ze komen een boekenlegger mee. Zij kunnen die in hun Bijbel bewaren en tijdens de Bijbelles gebruiken. (Zorg voor een voorraad boekenleggers voor nieuwe kinderen.)

Herhalingskaart - In elke les wordt verwezen naar een Herhalingskaart. In Oude Testament 1 is gekozen voor een telefoon. Om de herhalingsles visueel te maken, kunt u de telefoon uitprinten - zie Hulpmiddelen dvd, Overig, Schetsen (printversie) - of zelf vergroten. Het hoofdthema 'God roept ons' staat ook op de telefoon. Elke keer wanneer u een of meerdere lessen herhaalt, kunt u dit visueel maken door de losse lesthema's op de telefoon te plakken. Ook wanneer u een nieuwe les inleidt, plakt u het bijbehorende lesthema (herhalingssymbool) op de kaart. Zo houden de kinderen een goed overzicht van alle lesthema's.

Herhalingssymbool - Elke les heeft een thema (let wel: bij de lessen die uit twee delen bestaan - A en B - is het thema hetzelfde) en elk thema heeft een passend 'symbool'. Op dit symbool staat allereerst een plaatje; daarnaast staan het nummer en thema van die les, alsook de tekstverwijzing voor de Bijbeltekst die de kinderen uit het hoofd kunnen leren. Het is mogelijk de herhalingssymbolen los uit te printen (zie Hulpmiddelen dvd, Overig, Schetsen (printversie)).

Hulpmiddelen dvd - Dit is de dvd die bij dit lesboek hoort. Hierop vindt u verschillende ideeën en visuele hulpmiddelen die u kunt gebruiken om de kinderen op creatieve en afwisselende wijze Bijbelse lessen uit Gods Woord te leren.

Ideeënmenu - Zie Hulpmiddelen dvd.

Hierin staan ideeën voor de leerkracht, die betrekking hebben op het thema van de Bijbelles. Zo heeft niet alleen het Bijbelverhaal een thema, maar kunt u de totale lestijd richten op dat ene thema - die ene Bijbelse waarheid. U kunt hierbij denken aan ideeën voor een herhalingsspel, activiteit, objectles, spelletje, werkje, tijd van gebed, enzovoort.

Kaart voor definitiewoord - In sommige lessen staan opties (te herkennen aan ▲) voor 'kaart voor definitiewoord'. U kunt zelf de woorden met hun betekenis opschrijven. Wij raden u van harte aan deze optie te gebruiken om de kinderen te helpen de betekenis van belangrijke woorden te leren en te onthouden.

Landkaarten - Gebruik een kopieermachine om eventuele kaarten van de bijlagen (achterin dit boek) te vergroten en af te drukken.

Om een kaart te vergroten tot posterformaat, trekt u die over (kopiëren kan ook) op een overheadsheet en projecteert dit op een groot stuk karton dat u op de muur hebt geplakt. Zorg ervoor dat de kaart in het midden van het karton wordt geplaatst en gebruik een stift om de lijnen op de poster over te trekken.

Muurtekening - Een grote tekening die betrekking heeft op de Bijbelles en die u door de kinderen laat maken. U kunt hiervoor verschillende vellen papier aan elkaar plakken of gebruik maken van een rol papier. Uiteraard plakt u deze tekening - vóór of ná het tekenen - op de muur.

Objectles - Een korte les of waarheid die u de kinderen wilt leren en waarbij u gebruik maakt van een object of voorwerp. Door de waarheid die u wilt overbrengen visueel te maken, zullen de kinderen de les beter begrijpen en onthouden.

Oefenteksten - Zie Hulpmiddelen dvd (Themaboekje).

De oefenteksten zijn kleine kaartjes waar de (per les) uit het hoofd te leren Bijbelteksten op staan. Deze kaartjes kunt u aan de kinderen meegeven naar huis of op het symbool van het lesthema plakken. De oefenteksten zijn beschikbaar in de vertalingen: NBG, NBV, HSV.

Om mee te geven - Aan het eind van elke les staat er een kopje 'Om mee te geven'. Geef de kinderen de genoemde Bijbelstudiehulp en oefentekst mee naar huis, zodat zij thuis herinnerd zullen worden aan de Bijbelse waarheden die zij geleerd hebben. Uiteraard kunt u gemaakte werkjes of kaarten van de reactie-activiteit ook meegeven naar huis.

Opmerking - Te herkennen aan: ☒.

In vrijwel alle lessen staat dit teken: ☒. Over het algemeen is dit extra informatie voor de leerkracht over het onderwerp. U hoeft dat niet noodzakelijk met de kinderen te delen.

Optie - Te herkennen aan: ▲.

In elke les staat dit 'optieteken': ▲ met een nummer erachter. In de grijze balk kunt u deze optie terugvinden. Het is aan u of u de genoemde optie als extra aanvulling op uw les wilt gebruiken.

Opzetstuk - Als extra hulpmiddel van de achtergronden (wanneer u gebruik maakt van de printversie van de schetsen) wordt soms gebruik gemaakt van een 'opzetstuk'. Dit is een stukje dat los op een achtergrond geplaatst kan worden (niet in Oude Testament 1 van toepassing).

PowerPoint-presentatie - Zie Hulpmiddelen dvd (PowerPoint).

Voor elke les van dit materiaal is een PowerPoint-presentatie beschikbaar. In plaats van de geprinte figuren op een bord te plaatsen, komt het volgende plaatje met één druk op de knop op het scherm. Voor een grote groep hebt u een beamer nodig; met een kleine groep kunt u wellicht gebruik maken van een eenvoudig computerscherm. De Bijbeltekst die u met de kinderen uit het hoofd leert, is onderdeel van de PowerPoint-presentatie.

Uiteraard kunt u deze dia's ook afdrukken, zodat u een papieren versie van de PowerPoint-presentatie hebt die u kunt gebruiken als vertelplaten.

Schetsen (printversie) - Zie Hulpmiddelen dvd (Overig).

In plaats van de PowerPoint-presentatie kunt u er ook voor kiezen de figuren en eventuele achtergronden die u wilt gebruiken, afzonderlijk uit te printen. De Herhalingskaart en -symbolen zijn ook als afbeelding beschikbaar om uit te printen. In dit lesboek staan bij elke les meerdere schetsen, zodat u kunt zien waar de figuren ten opzichte van elkaar geplaatst kunnen worden. Indien u de figuren vaker wilt gebruiken, stellen wij voor dat u ze lamineert/plastificeert. Voor bevestiging op een bord, kunt u denken aan magneettape (magneetbord), (ruw) klittenband (stoffen ondergrond) of schilderstape (voor elk ander bord of muur).

NB: Print de gewenste afbeeldingen niet direct uit vanaf de Hulpmiddelen dvd, maar voeg deze in een willekeurig programma (bijvoorbeeld Word of Publisher) in, voordat u gaat printen. Let erop dat de figuren onderling de juiste verhoudingen hebben!

Systeemkaarten - Dit zijn kaarten van dun karton, die gebruikt kunnen worden om woorden of zinnen op te schrijven. Het geeft het idee van een woordstrook, maar een systeemkaart (ook wel indexkaart genoemd) is van dun karton, zodat het niet snel zal scheuren.

Themaboekje - Zie Hulpmiddelen dvd.

Een boekje in A5-formaat (ca. 15 x 21 cm), dat u dubbelzijdig dient te printen op A4-papier. Het themaboekje is te gebruiken als een stimulans om de Bijbelteksten uit het hoofd te leren. Knip de oefenteksten uit en bewaar elke groep teksten in een aparte envelop. Er zijn diverse manieren waarop u dit boekje kunt gebruiken:

- Wanneer de kinderen een tekst correct kunnen opzeggen. (Laat hen dan de oefentekst op hun 'themasymbool' plakken.)
- Plak alle oefenteksten op de 'themasymbolen'. Laat elk kind dat de tekst uit het hoofd kent een sticker op zijn/haar symbool plakken. (Let erop dat de juiste tekst op het juiste symbool wordt geplakt.)
- Geef de themaboekjes aan de kinderen mee naar huis. Geef hun na elke les de bijbehorende oefentekst mee, zodat zij deze thuis in hun boekje kunnen plakken en uit het hoofd kunnen leren.
- Maak kopieën van de oefenteksten en geef deze aan de kinderen mee naar huis. Geef het themaboekje met de Bijbelteksten pas mee wanneer alle lessen en teksten behandeld zijn.

Woordstroken - Dit zijn opties om woorden visueel te maken (niet te verwarren met de 'Kaart voor definitiewoord' die de betekenis van een woord aangeeft). Gebruik een computer en printer om woordstroken te maken en af te drukken, wanneer deze in een les genoemd worden (zie ook de Hulpmiddelen dvd, Overig, Schetsen). Uiteraard kunt u woordstroken ook maken door zelf de woorden op een strook karton of papier te schrijven. Bevestig schilderstape of magneettape aan de achterkant, zodat de woordstroken op het bord blijven zitten.

Zwaardoefening - Een spel waarbij de kinderen de Bijbelboeken (in juiste volgorde) redelijk uit het hoofd moeten kennen. Elk kind moet zijn/haar eigen Bijbel - met de rug in de hand en de arm gestrekt - omhoog houden. Zorg dat u van tevoren meerdere verwijzingen/referenties van Bijbelteksten duidelijk op een vel papier hebt geschreven of geprint. Zeg samen met de kinderen de Bijbelreferentie op. De kinderen mogen pas gaan zoeken, nadat u het woord 'zoek' hebt gezegd. Laat de kinderen gaan staan als ze de tekst hebben gevonden. Degene die als eerste de tekst heeft gevonden mag de tekst (of een gedeelte ervan) voorlezen.

